

Ervaringen uit Israël

In de periode van 2-9-'74 t/m 15-12-'74 zijn mijn vrouw en ik in de gelegenheid geweest om wat vogelwaarnemingen in Israël te doen.

Deze ervaringen zijn misschien voor u interessant, daar grote aantallen Europese soorten via het Middenoosten naar Afrika trekken.

Wij mogen wel stellen dat het hier voornamelijk om Oost-Europese vogels gaat. Ik heb mij laten vertellen dat na de laatste oktoberoorlog veel meer vogels in Israël blijven overwinteren omdat het gebied tussen het Suezkanaal en de Nijl, bij het Grote Bittermeer, danig verstoord is.

(eenden, ganzen, ooievaars, reigers). Mijn waarnemingen kunnen dit wel bevestigen. Het name bij de visvijvers tussen kibbutz Laagan Michael en Boshav Dor aan de Middellandsche Zee, bevond zich een geweldige grote concentratie van ooievaars, reigers, kleine Zilverreigers, pelikanen, Lelelaars en Kwakken.

Voorals als het waterpeil in één van de vijvers verlaagd wordt om de vis te oogsten, ontstaan er unieke taferelen. Ovvallend was het grote aantal Kwakken, vreedzaam genoeg vrijwel alleen maar jonge exemplaren. Ook gewoon op het strand aan de Middellandsche Zee kan men honderden Ooievaars aantreffen. Half december bevonden zich langs de kust van de Middellandsche Zee veel Meerkoeten, fouragerend in de poeltjes en heertjes die in de regentijd waren ontstaan. Gedurende de dag trokken ze zich grotendeels veilig terug op de open zee.

De Kleine Zilverreiger is niet gebonden aan water, men kan ze overal in 't land in groepjes aantreffen, voedsel zoekend op akkers of weilanden. Het echte waarnemen van de eenden begint pas in januari, na het doorzetten van de regentijd. Voor roofvogels is Israël het neusje van de zalm. Vooral bij het uiterste zuidelijke puntje van de Sinaïwoestijn, Ras Muhammad genaamd, vindt een grote stuwingsplaats, voordat de vogels hun laatste sprong over de golf van Suez wagen. Helaas is dit plekje militair gebied en moet men 's nachts uit deze strek verdwenen zijn.

Het is geweldig om in dit maanlandchap Steen- en Visarenden, Wespendief en vooral veel Zwarte Houwen langs te zien trekken. Ook de Buizerd was er sterk vertegenwoordigd. Valkjes kan men hier ook wel aantreffen, maar nog mooier is dit in de Gaza-streek waar na de oogsttijd op sommige akkers 30 à 40 stuks tegelijk jagen.

Kleine Torenvalk, Torenvalk, Boomvalk, Smelleken en Roodpootvalkjes samen op 2 ha is een zeldzaamheid.

Ik moet helaas vertellen dat men in Israël landbouwbestrijdingsmiddelen gebruikt alsof het 't snoeje van de wesk is.

Veel dode vogels gevonden o.a. Kerkuilen, Smyrna IJsvogels enz.

Overigens is er een goede jachtwet en voor een land dat bankroet is wordt er bijzonder veel aan natuurbescherming gedaan. Voor een Hollandse vogelaar is het natuurlijk verrukkelijk vogels als Bijeneters, Scharrelaars en Hopen te kunnen observeren. Verbod was ik overigens toen we in de Gaza-strook vrij grote aantallen Grielen bijelkaar aantreffen, 20 à 30 exemplaren op 25 m² is geen uitzondering. Zij rusten overdag gezamenlijk, althans in de bovengenoemde periode, en na het invallen van de duisternis trekken ze naar de akkers. Deze rustplaatsen lagen in de duinen (semiwoestijn), een biotoop dat veel overeenkomst vertoont met onze vroegere duinen. De aantallen zangvogels zijn overweldigend, maar de stem van de zang zal men moeten missen bij het vaststellen van de soort.

Een verhaal dat ik u niet wil onthouden is dat van een natuurreservaat in de Negevwoestijn, waar Marian en ik een tijdje hebben gewerkt.

We moesten een huizezel afschieten die tus en een kudde Onakers terecht was gekomen. Huizezels zijn namelijk veel meer vatbaar voor moad en klauwzeer dan wilde soo ten. Het gebied ligt aan de Jordaanse grens waar de ziekte nog veelvuldig voorkomt. De ezel hebben we laten liggen om Gieren aan te trekken en waar te nemen. Jammergenoeg was een Evens die nacht de Gieren voor. Hij had echter wat darmen laten liggen. De volgende dag zat een Vale Gier, volgens mij de meest rijk vertegenwoordigde soort, met een brok darm in een dode boom. Er kwam een paartje Bruinaekraven aangevlogen (rijk vertegenwoordigd in de Negev- en Sinaïwoestijn).

Eén daarvan nam plaats op de rug van de Vale Gier en begon hem stevig in de kop te pikken. We rdoor deze bijna z'n evenwicht verloor en z'n vlerken moest spreiden; ± 2.40 in doorsnee.

Al met al een land dat een vogelbezoek zeker waard is, bovendien is er meer te zien. Voor jongeren is het helemaal gemakkelijk daar zij in een kibbutz kunnen gaan werken om kost en onderdak te krijgen. Mocht u plannen in deze richting krijgen, we willen u er best meer van vertellen.

Hartelijke groeten en hopelijk tot ziens bij komende ekskursies van onze vogelwerkgroep.

Marian en Frans de Boer.

Lijst van vogels, achter sommige een globale schatting van hun aantal door mij waargenomen in de periode 2-9-'74 t/m 15-12-'74.

Dit om enig inzicht te geven over hun voorkomen.

Z = Sinai- Negevwoestijn, incl. Gaza-strook

N = Sharon, Galilea, Golanhoogte.

1 Kuifduiker (N)	32 Kwartel (Z)
2 Pelikaan (N, 120 eks.)	33 Waterral (N,Z, 80 eks.)
3 Blaure Reiger (N,Z, 2500 eks.)	34 Waterhoen (N,Z)
4 Grote Zilver Reiger (Z, 1 eks.)	35 Meerkoet (N,Z)
5 Kleine Zilver Reiger (N,Z, 4500 eks.)	36 Steltkluut (N, 30 eks.)
6 Balreiger (N,Z)	37 Kluut (N)
7 Koereiger (N)	38 Bontbekplevier (N,Z)
8 Kwak (N,Z, 1500 eks.)	39 Kleine Plevier (N,Z)
9 Leelbaar (N, 80 eks.)	40 Strandplevier (N,Z)
10 Ooievaar (N, 1750 eks.)	41 Steenloper (N)
11 Wilde End (N,Z)	42 Kievit (N,Z)
12 Wintertaling (N,Z)	43 Sporenkievit (%)
13 Slobeend (N)	44 Bonte Strandloper (N)
14 Visarend (Z)	45 Tureluur (N,Z)
15 Zwarte Wouw (Z)	46 Groenpootruiter (N,Z)
16 Slangenarend (Z)	47 Poelruiter (Z)
17 Sperwer (Z)	48 Bosruiter (Z)
18 Buizerd (Z)	49 Oeverloper (N,Z)
19 Wespendief (Z)	50 Witgatje (N,Z)
20 Steenarend (Z)	51 Kemphean (Z, 1 eks. vr.)
21 Aasgier (Z)	52 Gulp (N)
22 Monniksgier (Z)	53 Houtsnip (Z)
23 Vale Gier (Z)	54 Poelsnip (Z)
24 Blauwe Kickendief (N,Z)	55 Watersnip (N,Z)
(alleen vrouwtjes)	56 Griel (Z, 200 eks.)
25 Boomvalk (N,Z)	57 Kokmeeuw (Z)
26 Smelleken (Z)	58 Zilvermeeuw (N,Z)
27 Roodpootvalk (Z)	59 Kleine Mantelmeeuw (N,Z)
28 Kleine Torenvalk (N,Z)	60 Visdiefje (Z)
29 Torenvalk (N,Z)	61 Rotsduif (N,Z)
30 Aziatische Steenpatrijs (N,Z)	62 Turkse Tortel (N,Z)
31 Arabische Zandpatrijs (Z)	63 Tortel (Z)

- 64 Palmduif (N,Z)
65 Kerkuil (Z)
66 Ochoe (Z)
67 Steenuil (Z)
68 Nachtzwaluw (Z)
69 Gierzwaluw (Z)
70 Kleine Groene Bijeneter (Z)
71 Scharrelaar (Z, 85 eks.)
72 IJsvogel (N,Z)
73 Smyrna IJsvogel (N,Z)
74 Bonte IJsvogel (N,Z)
75 Hop (N,Z)
76 Syrische Bonte Specht (N,Z)
77 Boomleeuwerik (N,Z)
78 Veldleeuwerik (N,Z)
79 Kuifleeuwerik (N,Z)
80 Bleke Rotszwaluw (Z)
81 Boerenzwaluw (N,Z)
82 Graspieper (N,Z)
83 Boompieper (N,Z)
84 Waterpieper (Z)
85 Witte Kwikstaart (N,Z)
86 Gele Kwikstaart (N,Z)
87 Grauwe Bulbuul (N,Z)
88 Klapekster (Z, 1 eks.)
89 Kleine Klapekster (Z, 60 eks.)
90 Grauwe Klauwier (N,Z, 80 eks.)
91 Kleine Kerekiet (Z)
92 Grote Kerekiet (Z)
93 Rietzanger (Z)
94 Cetti's Zanger (Z)
95 Grasmus (Z)
96 Humes Braamsluiper (Z)
97 Braamsluiper (N,Z)
98 Brilgrasmus (Z)
99 Fitis (N,Z)
100 Tjiftjaf (N,Z)
101 Grauwe Vliegenvanger (N,Z)
102 Roodborsttapuit (Z)
103 Peepje (Z)
104 Tapuit (N,Z)
105 Isabeltapuit (Z)
106 Bonte tapuit (Z)
107 Monnikstapuit (Z)
108 Witkop Tapuit (Z)
109 Zwarte Tapuit (Z)
110 Zwartstaert (Z)
111 Zwarte Roodstaart (Z)
112 Gekraagde Roodstaart (N,Z)
113 Roodborst (N,Z, 5 eks.)
114 Blauwborst (N,Z, 60 eks.)
115 Merel (N,Z)
116 Zanglijster (N,Z)
117 Arabische Spotlijstertimalie (Z)
118 Palestijnse Honingzuiger (Z)
119 Koolmees (N,Z)
120 Ortoleaan (Z) algemeen
121 Vink (Z)
122 Putter (N,Z, 8000-10.000?)
123 Groenling (Z)
124 Europese Kanarie (Z) algemeen
125 Spaanse Mus (Z)
126 Spreeuw (N,Z)
127 Huismus (N,Z)
128 Tristrampreeuw (Z)
129 Bruinnekraaf (Z)
130 Bonte Kraai (N,Z)
131 Kauw (N,Z)
- F.D. de Boer
p/a J.M. van Nasseulaan 12
Santpoort.